

**LIETUVOS RESPUBLIKOS ELEKTROS ENERGETIKOS ĮSTATYMO NR. VIII-1881 19, 22¹, 22², 33, 48, 51 IR 61¹ STRAIPSNIŲ
PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO DERINIMO PAŽYMA**

Eil. Nr.	Pastabos ir pasiūlymai	Argumentai, kodėl neatsižvelgta arba atsižvelgta iš dalies į suinteresuotos institucijos pastabas ir pasiūlymus
1. AB „Energijos skirstymo operatorius“ 2023-10-11 raštas Nr. 23KR-SD-10416		
1.1.	<p>2) Bendrovės nuomone tikslaus diegimo plano 10 metų laikotarpiui sudarymas ir skelbimas būtų itin sudėtingas ir Bendrovės veiklos prasme. Bendrovė, veikdama kaip skirstomųjų tinklų operatorius, turi greitai ir operatyviai reaguoti į besikeičiančius rinkos poreikius, kurie atitinkamai keičia ir diegimo prioritetus, Pagal šias prioritetines grupes (tai yra nauji gaminantys vartotojai, nutolę gaminantys vartotojai skaitiklių gedimai, asmenys, turintys neįgalumą ir t.t.) gretinami teritorine prasme šalia esantys objektai. Dėl įvairių priežasčių atsirandantys nauji teisės aktų pasikeitimai įpareigoja perskirstyti darbus, todėl ilgalaikis diegimo planas dėl to nuolat keičiasi ir gali klaidinti vartotojus, kitus rinkos dalyvius bei sukelti nepateisinamus lūkesčius. Todėl Bendrovė, atsižvelgdama į besiklostančias tendencijas, siūlo nustatyti metinio plano skelbimą, tokiu būdu užtikrinant maksimaliausiai teisingos informacijos viešinimą.</p>	<p>Neatsižvelgta</p> <p>Siūlymas nustatyti, kad išmaniosios apskaitos sistemos diegimo planai turi būti parengti laikotarpiui iki dešimties metų, leidžia skirstymo sistemos operatoriui pasirinkti tokio plano skelbimo dažnumą. Sprendimas skelbti metinius planus neprieštarauja iki dešimties metų limitu nustatymui.</p>
1.2.	<p>5) <...> Todėl analizuojant šiuo metu galiojančios redakcijos 48 straipsnio 11 dalį pagrįstai kyla abejonė, ar aptariamoje normoje nėra reguliuojami išimtinai validuotų duomenų teikimo vartotojams tvarka ir atitinkamai, nevaliduotų duomenų teikimo tvarka nėra aptariama.</p> <p>Kartu pabrėžtina, kad paslaugos apmokestinimas, kad ir vienkartinio prisijungimo mokesčiu, mažintų paslaugos patrauklumą, kas atitinkamai lemtų ir mažesnę vartotojų susidomėjimą Vidaus rinkos direktyvoje minimomis efektyvumo programomis ar iš to galimai besivystančiomis paslaugomis.</p> <p>5 straipsnis. 48 straipsnio pakeitimas</p> <p>1. Pakeisti 48 straipsnio 7 dalį ir ją išdėstyti taip:</p> <p>7. Išmaniosios apskaitos sistemos diegiamos vadovaujantis skirstomųjų tinklų operatoriaus parengtu planu laikotarpiui iki dešimties metų dviem etapais. Pirmuoju etapu per išmaniųjų apskaitos sistemų ilgalaikių sąnaudų ir numatomos naudos rinkai ir atskiriems vartotojams ekonominiame vertinime</p>	<p>Neatsižvelgta</p> <p>Elektros energetikos įstatymo 48 straipsnio 11 dalyje jau yra nustatyta, kad vartotojų prašymu jų į elektros tinklą persiųstos elektros energijos ir jų suvartotos elektros energijos duomenys teikiami neatlygintinai. Taip pat šioje dalyje referuojama į bendrus užfiksuotus duomenis – tiek patvirtintus ankstesnio suvartojimo duomenis, tiek nepatvirtintus beveik tikrojo laiko suvartojimo duomenis.</p>

numatytą laikotarpį išmaniosios apskaitos sistemos diegiamos vartotojų grupėms, atitinkančioms šiame vertinime nurodytus kriterijus, įskaitant kriterijus, susijusius su elektros energijos suvartojimu. Antruoju etapu išmaniosios apskaitos sistemos diegiamos kitiems vartotojams, kai nustoja galioti vartotojo apskaitos prietaiso, kuris nėra išmanusis apskaitos prietaisas (~~toliau — įprastas apskaitos prietaisas~~), teisinis metrologinis patvirtinimas, ~~jeigu išmaniųjų apskaitos sistemų ilgalaikių sąnaudų ir numatomos naudos rinkai ir atskiriems vartotojams ekonominiame vertinime nenumatyta kitaip~~ arba atskiru operatoriaus nustatytu planu įgyvendinant vartotojų poreikių nulemtus diegimo prioritetus. Skirstomųjų tinklų operatorius savo interneto svetainėje paskelbia tvarką, pagal kurią vartotojai gali susipažinti su išmaniųjų apskaitos sistemų diegimo **metiniu** planu, **kuris skelbiamas ir atnaujinamas kiekvienų kalendorinių metų pradžioje**, ir informaciją apie išmaniųjų apskaitos sistemų diegimo etapų pradžią ir pabaigą. Prieš įrengiant išmaniosios apskaitos sistemą arba jos įrengimo metu vartotojams ~~teikiamos konsultacijos ir~~ **teikiama** informacija apie visas išmaniosios apskaitos sistemos galimybes, susijusias su apskaitos prietaiso rodmenų valdymu ir energijos vartojimo stebėjimu. Tarybai patvirtinus teigiamus išmaniųjų apskaitos sistemų ilgalaikių sąnaudų ir numatomos naudos rinkai ir atskiriems vartotojams ekonominio vertinimo rezultatus, išmaniosios apskaitos sistemos turi būti įdiegtos bent 80 procentų vartotojų per septynerius metus po šio vertinimo atlikimo arba ne vėliau kaip iki 2024 metų, tuo atveju, jeigu išmaniosios apskaitos sistemos pradėtos diegti iki 2019 m. liepos 4 d.

5 straipsnis. 48 straipsnio pakeitimas

Atkreiptinas dėmesys, kad šiuo metu galiojančios įstatymo redakcijos 48 straipsnio 11 dalis, atkartojanti 2019 m. birželio 5 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos (ES) 2019/944 dėl elektros energijos vidaus rinkos bendrųjų taisyklių, kuria iš dalies keičiama Direktyva 2012/27/ES (toliau – Vidaus rinkos direktyva)) nuostatas, ne iki galo aiškiai atriboja vartotojų prieigos prie skirtingų duomenų rūšių tvarką.

2. Pakeisti 48 straipsnį 11 dalį ir ją išdėstyti taip:

	<p>„11. Vartotojų prašymu per standartizuotą elektroninių ryšių sąsają arba nuotoliniu būdu jiems arba jų įgaliotiems asmenims išmaniųjų apskaitos prietaisų užfiksuoti jų į elektros tinklą persiūtos elektros energijos ir jų suvartotos elektros energijos duomenys, laikantis šiamo įstatyme ir jo įgyvendinamuosiuose teisės aktuose nustatytų reikalavimų, teikiami lengvai suprantama forma ir neatlygintinai, kad būtų galima palyginti nepriklausomų tiekėjų pasiūlymus naudojant vienodus kriterijus. Beveik tikruoju laiku apskaitomi suvartojimo duomenys neatlygintinai lengvai ir saugiai teikiami vartotojams per standartizuotą elektroninių ryšių sąsają, kad būtų remiamos automatizuotos energijos vartojimo .“</p> <p>Buvusią įstatymo projekto 5 straipsnio 2 dalį atitinkamai siūlytina laikyti 3 dalimi.</p>	
2. Lietuvos Respublikos ekonomikos ir inovacijų ministerijos 2023-10-12 raštas Nr. 3-3614		
2.1.	<p>4. Remiantis konstituciniu asmens ūkinės veiklos laisvės ir iniciatyvos principu ūkinės veiklos reguliavimui būdingas bendrojo leidimo metodas, t. y. leidžiama viskas, kas nėra draudžiama. Siūlytume atsisakyti EEĮ projekto 4 straipsniu keičiamo įstatymo 22¹ straipsnio 5¹ dalies 2 punkto, nes teisė teikti šio straipsnio 2 dalyje nurodytas paslaugas yra numatyta toje pačioje 2 dalyje ir nėra nustatyta apribojimų teikti jas vienu metu.</p>	<p>Neatsižvelgta</p> <p>Siūlomu Elektros energetikos įstatymo 22¹ straipsnio 5¹ dalies 2 punktu nėra siekiama tiesiogiai perkelti šio straipsnio 2 dalį, bet kaip įpareigoja Europos Parlamento ir Tarybos 2019 m. birželio 5 d. direktyvos (ES) 2019/944 dėl elektros energijos vidaus rinkos bendrųjų taisyklių, kuria iš dalies keičiama Direktyva 2012/27/ES (toliau – Elektros direktyva), 15 straipsnio 5 dalies d punktas, atskirai nustatyti, kad aktyvusis vartotojas gali teikti kelias paslaugas tuo atveju, jei tai techniškai įmanoma. Taip pat Lietuva Europos Komisijai yra teikusi informaciją, kad galiojančiose reguliavimo priemonėse nėra prielaidų kelių paslaugų teikimo apribojimui, tačiau Europos Komisija pakartotinai atkreipia dėmesį, jog toks teiginys neprilygsta tiksliai informacijai ir konkreti nuostata į nacionalinę teisę nėra perkelta.</p>
2.2.	<p>5. EEĮ projekto 5 straipsnio 1 dalimi keičiamo įstatymo 48 straipsnio 7 dalyje nustatoma, kad Tarybai patvirtinus teigiamus išmaniųjų apskaitos sistemų ilgalaikių sąnaudų ir numatomos naudos rinkai ir atskiriems vartotojams ekonominio vertinimo rezultatus, išmaniosios apskaitos sistemos</p>	<p>Neatsižvelgta</p> <p>Konkretūs išmaniųjų apskaitos sistemų diegimo terminai yra numatyti Elektros direktyvos II priedo 3 dalyje ir taikomi bendrai visoms Europos Sąjungos valstybėms narėms.</p>

	<p>turi būti įdiegtos bent 80 procentų vartotojų per septynerius metus po šio vertinimo atlikimo arba ne vėliau kaip iki 2024 metų, tuo atveju, jeigu išmaniosios apskaitos sistemos pradėtos diegti iki 2019 m. liepos 4 d. Pagal šią nuostatą tiems skirstomųjų tinklų operatoriams, kurie nepradėjo diegti išmaniosios apskaitos sistemų iki 2019 m. liepos 1 d. suteikiamas net 7 metų laikotarpis tai padaryti, o tiems, kurie tai pradėjo iki 2019 m. liepos 1 d. – tik laikotarpis nuo 4,5 metų. Toks reglamentavimas sukurtų nepagrįstai nepalankesnes konkurencines sąlygas tiems skirstomųjų tinklų operatoriams, kurie turėtų per trumpesnį nei 7 metai laiką įdiegti išmaniąsias apskaitos sistemas 80 procentų vartotojų. Neaišku, ar būtų laikoma, kad išmaniosios apskaitos sistemos buvo pradėtos diegti, jei, pavyzdžiui, jos buvo įdiegtos tik keletui vartotojų. Siūlytume apsvarstyti galimybes pakoreguoti minėtą nuostatą.</p>	<p>Papildomai atkreiptinas dėmesys, kad pastabų ar pasiūlymų nepateikė net skirstomųjų tinklų operatorius, kuris tiesiogiai atsakingas už išmaniosios apskaitos sistemos diegimą.</p>
<p align="center">3. Valstybinės energetikos reguliavimo tarybos 2023-10-16 raštas Nr. 3-3614</p>		
3.1.	<p>Siūloma papildyti, kad operatorius rengia planus laikotarpiui iki dešimties metų. Pažymėtina, kad sparčiai vystantis technologijoms bei kylant informacinės saugos, duomenų perdavimo reikalavimams, praktiškai nėra įmanoma nurodyti išmaniųjų apskaitos prietaisų diegimo planų dešimties metų laikotarpiui. Taip pat nėra aišku, dėl kokių priežasčių pasirinktas būtent toks terminas. Siūlome atsisakyti pirmajame sakinyje siūlo papildymo „laikotarpiui iki dešimties metų“.</p>	<p>Neatsižvelgta</p> <p>Siūlymas nustatyti, kad išmaniosios apskaitos sistemos diegimo planai turi būti parengti laikotarpiui iki dešimties metų, leidžia skirstymo sistemos operatoriui pasirinkti tokio plano skelbimo dažnumą. Toks terminas nustatytas Elektros direktyvos II priedo 3 dalyje.</p>
3.2.	<p>Be kita ko, atkreipiame dėmesį, kad Taryba 2019-09-20 nutarimu Nr. O3E-428 jau yra suderinusi išmaniųjų apskaitos sistemų diegimo investicinį projektą, atlikusi projekto ilgalaikių sąnaudų ir numatomos naudos rinkai ir atskiriems vartotojams ekonominį vertinimą. Projekte siūloma formuluotė suponuoja, kad Taryba turėtų atlikti dar vieną išmaniosios apskaitos sistemos diegimo proceso derinimą ir patvirtinti rezultatus pakartotinai. Siekiant teisinio aiškumo ir administracinės naštos mažinimo, siūlome atsisakyti sakinio dalies „Tarybai patvirtinus teigiamus išmaniųjų apskaitos sistemų ilgalaikių sąnaudų ir numatomos naudos rinkai ir atskiriems vartotojams ekonominio vertinimo rezultatus“ ir 48 straipsnio 7 dalį išdėstyti taip: „Išmaniosios apskaitos sistemos diegiamos vadovaujantis skirstomųjų tinklų</p>	<p>Neatsižvelgta</p> <p>Taryba neturės atlikti dar vieno išmaniosios apskaitos sistemos diegimo proceso derinimo ir patvirtinti jo rezultatus pakartotinai. Referencija įtraukiama tam, kad būtų aiški nuoroda, nuo kada turėtų būti pradedami skaičiuoti išmaniosios apskaitos sistemos diegimo įpareigojimai.</p>

<p>operatoriaus parengtu planu laikotarpiui iki dešimties metų dviem etapais. <...> Prieš įrengiant išmaniosios apskaitos sistemą arba jos įrengimo metu vartotojams teikiamos konsultacijos ir informacija apie visas išmaniosios apskaitos sistemos galimybes, susijusias su apskaitos prietaiso rodmenų valdymu ir energijos vartojimo stebėjimu. Tarybai patvirtinus teigiamus išmaniųjų apskaitos sistemų ilgalaikių sąnaudų ir numatomos naudos rinkai ir atskiriems vartotojams ekonominio vertinimo rezultatus, išmaniosios Išmaniosios apskaitos sistemos turi būti įdiegtos bent 80 procentų vartotojų per septynerius metus po šio vertinimo atlikimo arba ne vėliau kaip iki 2024 iki Direktyvos (ES) 2019/944 II priedo 3 dalyje nurodytų metų (imtinai), tuo atveju, jeigu išmaniosios apskaitos sistemos pradėtos diegti iki 2019 m. liepos 4 d. “</p>	
---	--